

ΤΙ ΜΑΣ ΕΜΑΘΑΝ ΟΙ... ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

ΤΗΣ ΜΑΙΡΗΣ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ

Υπάρχουν «Θερμοπύλες» στην Πελοπόννησο; Ποιος κατακτητής ευθύνεται για το ότι το κοιρινό εξελίχθηκε σε αγαπημένο έδεσμα της περιοχής; Ποιο πέτρωμα συνδέει τον Κακόβατο με το Αφγανιστάν και ποιο νησί του Αργοσαρωνικού είχε αποκαλέσει ο Περικλής «τοίμπλα στο μάτι του Πειραιά»;

Για να δοθούν οι απαντήσεις χρειάστηκαν 125 χρόνια αρχαιολογικών ερευνών από την Ελάτεια ως την Αίγινα και από τις Πλαταιές ως την Αίγιρα και την Ηλιδα που πραγματοποιήθηκαν από το Αυστριακό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Αθηνών, ένα από τα έξι παλαιότερα ξένα αρχαιολογικά ινστιτούτα και σχολές στην Ελλάδα, με έτος ίδρυσης το 1898 σε μια εποχή που η Αυστρία ήταν μια μεγάλη πολιτική δύναμη. Με αφορμή την επέτειο αυτή συγκεντρώθηκαν μικρές και μεγαλύτερες ιστορίες που ξεκινούν από την προϊστορική εποχή και φτάνουν ως τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες και οι οποίες έχουν ως επίκεντρο ολόκληρες περιοχές, μεμονωμένα ευρήματα, πρόσωπα και έρευνες εντός και εκτός πεδίου. Διαμορφώθηκαν σε 51 εισηγήσεις και χώρεσαν στις 476 σελίδες του δίγλωσσου (ελληνικά - γερμανικά, με περιλήψεις στα αγγλικά) συλλογικού έργου «Μια άλλη Ελλάδα, 125 χρόνια έρευνας του Αυστριακού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου Αθηνών» που επιμελήθηκαν οι Μπριγκίτα Εντερ, Κριστόφ Μπίερ και Βάλτερ Γκάους και την εκδοτική φροντίδα του Μωσή και της Ραχήλ Καπόν.

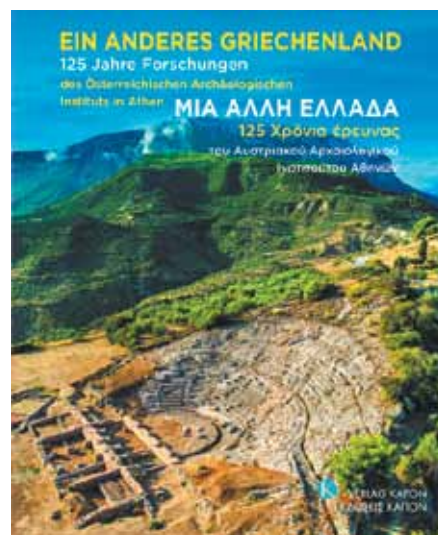
«Πρόκειται για μια άλλη Ελλάδα, μακριά από την αθηναϊκή Ακρόπολη, το Μαντείο των Δελφών ή την κοσμοπολίτικη Κόρινθο. Εδώ οι εν

πολλοί άγνωστες περιοχές και θέσεις που συχνά έχουν τύχει ελάχιστης προσοχής στην έρευνα διαδραματίζουν πρωτεύοντα ρόλο! Πρόκειται για το πρόσωπο της αρχαίας Ελλάδας το οποίο μέχρι στιγμής δεν έχει γίνει επαρκώς αντιληπτό και του οποίου οι μεγάλες και μικρές πολιτικές ενότητες επηρέασαν καθοριστικά την οικονομική και πολιτισμική ιστορία της αρχαίας ελληνικής κοινότητας κρατών», επισημαίνει η διευθύντρια του Αυστριακού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου στην Αθήνα, δρ Εντερ στο εισαγωγικό της κείμενο της πλούσιας εικονογραφημένης έκδοσης που απευθύνεται στο ευρύ κοινό.

ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ. Η αύξηση του πληθωρισμού και η ανάγκη λήψης εκτάκτων μέτρων για την αντιμετώπισή του μπορεί να μοιάζει σαν μια είδηση από τις οικονομικές σελίδες του φύλλου της εφημερίδας που κρατάτε στα χέρια σας. Η αρχαιολογική σκαπάνη όμως στην αρχαία πόλη της Αχαΐας, Αίγιρα, όμως, αποδεικνύει ότι ταλάνιζε και τη διοίκηση στα χρόνια του αυτοκράτορα Διοκλητιανού (π. 240-315 μ.Χ.). Το διάταγμα που όριζε το ανώτατο επίπεδο τιμών για 1.400 προϊόντα και υπηρεσίες - από σιτηρά και ελαιόλαδο έως την αμοιβή επιστάτη σε ιδιωτικό λουτρό - χαραγμένο πάνω σε λίθινες πλάκες, προέβλεπε τη θανατική ποινή για τους παραβάτες. Και παρότι έχουν βρεθεί αντίγραφα του και σε άλλες ελληνικές πόλεις, το πρώτο τμήμα του σώζεται μόνο από τα ευρήματα της Αιγείρας.

Οι διατροφικές συνήθειες, αλλά και το οικοσύστημα στην αρχαία Ελλάδα επίσης χαρτογραφούνται μέσα από τις σελίδες του τόμου. Κόκκινα ελάφια, λαγοί και αγριόχοιροι μπορεί να αποτελούσαν την άγρια πανίδα στην προϊστορική Πελοπόννησο, ο μοναδικός γομφίος όμως που εντοπίστηκε μαρτυρά την ύπαρξη του εξαφανισμένου

ΕΚΑΤΟΝ ΕΙΚΟΣΙ ΠΕΝΤΕ ΧΡΟΝΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΟΥ ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΣΕ ΜΙΑ ΔΙΓΛΩΣΣΗ ΕΚΔΟΣΗ ΜΕ 52 ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

info

«Μια άλλη Ελλάδα, 125 χρόνια έρευνας του Αυστριακού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου Αθηνών», εκδ. Καπόν, σελ. 476, τιμή 60,75 ευρώ

Ελάτεια - Αλωνάκι: Μινωικό χρυσό δαχτυλίδι από τον Τάφο LXII, 14ος αιώνας π.Χ.

Ομοίωμα σπιτιού από την Πλατιά Μαγούλα Ζάρκου

σήμερα ευρωπαϊκού όνου. Η αύξηση δε, που παρατηρείται από τον 1ο αι. μ.Χ. και εξής στα οστά χοίρων εκτιμάται ότι συνδέεται με τον εκρωμαϊσμό του αστικού πληθυσμού, καθώς οι Ρωμαίοι ήταν λάτρεις του χοιρινού κρέατος.

ΑΠΟ ΤΟ ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ ΣΤΗΝ ΗΛΕΙΑ. Μέσα από τις σελίδες του βιβλίου ο αναγνώστης έχει την ευκαιρία ακόμη να ανακαλύψει ότι το λάπις λάζουλι, το ημιπολύτιμο μπλε πέτρωμα, που έχει βρεθεί σε κοσμήματα στον Κακόβατο Ηλείας προέρχεται από κοιτάσματα του Αφγανιστάν. Οι ευρήματα από τους Λουσούς - μια σημαντική πόλη της Αρκαδικής Αζανίας που σήμερα ανήκει στην Αχαΐα - βρίσκονται διάσπαρτα από τη Φρανκφούρτη και το Βερολίνο ως τη Βοστώνη. Ανάμεσα τους ξεχωρίζει ένα χάλκινο ραβδί 40 εκ. δύο φορές λυγισμένο σε ορθή γωνία, με ενεπίγραφη αφιέρωση στην Αρτέμιδα Ημέρα, δηλαδή την πράα. Το μεταλλικό αυτό αντικείμενο που βρίσκεται στο Μουσείο Καλών Τεχνών της Βοστώνης ερμηνεύτηκε ως κλειδί ναού βάσει περιγραφών του Ομήρου και πιθανόν να αποτελούσε σύμβολο κύρους. Να γνωρίσει τους πλούσιους κτερισμένους 83 θαλαμοειδείς μυκηναϊκούς τάφους στην Ελάτεια, στη Στερεά Ελλάδα, με την οδοντόφρακτη περικεφαλαία και τα πολύτιμα κοσμήματα, μεταξύ των οποίων κι ένα μινωικό σφραγιστικό δαχτυλίδι του 14ου αι. π.Χ. Να παρακολουθήσει πως μερικά θραύσματα κελύφους μιας χελώνας που εντοπίστηκαν στα μυκηναϊκά στρώματα της Κολώνας στην Αίγινα ενδεχομένως να αποτελούν τμήματα ενός εξαιρετικά σπάνιου λαούτου αιγυπτιακής προέλευσης. Και να πληροφορηθεί για ποιον λόγο το συγκεκριμένο νησί του Σαρωνικού ονομαζόταν «χυτρόπωλις» - επειδή τα κεραμικά μαγειρικά της σκεύη ήταν περιζήτητα από την Αθήνα έως τα πέρατα του τότε γνωστού κόσμου - και πως αιτία που ο Περικλής αποκάλεσε την Αίγινα «τοίμπλα στο μάτι του Πειραιά», όπως παραδίδει ο Αριστοτέλης, ήταν η πολεμική και πολιτική σύγκρουση των δύο πόλεων κρατών που κορυφώθηκε με την εκδίωξη των Αιγινιτών από τον τόπο τους κατ' εντολή του κορυφαίου Αθηναίου το 431 π.Χ.

«ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ». Οι σύντομες, αλλά περιεκτικές εισηγήσεις, επιτρέπουν επίσης στον αναγνώστη να ανακαλύψει πως το υστεροκλασικό - ελληνιστικό οχυρό του Σαμικού επειδή εμποτεύει τρεις λόφους στην περιοχή της Τριφυλίας, αλλά και επειδή κοντά υπάρχουν αναβλύζον νερά από θεώδεις θερμές πηγές που συνδέονται με εκείνες του Καϊάφα, αποτελεί για πολλούς τις «Θερμοπύλες της Πελοποννήσου». Να δει το μοναδικό προϊστορικό ομοίωμα σπιτιού με ανθρωπόμορφα ειδώλια και μικρογραφικά αντικείμενα από το λόφο της Πλατιάς Μαγούλας Ζάρκου στη Δυτική Θεσσαλία και τα σπίτια με τις πάλινες μπανιέρες που εφοδιάζονταν με ζεστό νερό στους ορεινούς Λουσούς.

Διάτρητα και συμπαγή χάλκινα δισκάρια με τα αρχικά της ονομασίας των Ηλείων χρησίμευσαν στη διεξαγωγή μυστικών ψηφοφοριών στο θέατρο της Ηλίδας

